

5. 1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1 Charakteristika předmětu

A. Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je povinným maturitním předmětem ve společné části maturitní zkoušky. Realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP GV. Realizují se tématiké okruhy průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- V souvislosti se zaměřením školy je zvýšená pozornost věnována realizace průřezového tématu Environmentální výchova.

B. Časové vymezení:

Ročník	1. ročník / Kvinta	2. ročník / Sexta	3. ročník / Septima	4. ročník / Oktáva
Hodinová dotace	3	3	4	4

V posledním ročníku studia mohou zájemci z řad studentů absolvovat seminář Moderní literatura.

C. Organizační vymezení:

Výuka se realizuje v běžných učebnách vybavených klasickou tabulí, vyučující mají k dispozici magnetofon s CD-přehrávačem, po dohodě je možnost využít data projektor nebo realizovat hodinu v počítačové učebně.

Český jazyk a literatura se sestává ze dvou tematických okruhů: jazyk a jazyková komunikace a literární výchova. Okruhy se vzájemně prolínají, znalosti a dovednosti získané v okruhu jednomu napomáhají zvládnutí nároků kladených okruhem druhým a naopak.

Výuka předmětu Český jazyk a literatura je založena především na práci

s textem, diskusi, psaných nebo mluvených příspěvcích studentů k vybraným tématům, procvičování získaných vědomostí a dovedností písemně nebo ústně. Výklad literární historie a teorie probíhá na základě textových a obrazových materiálů, které jsou studentům prezentovány.

Vzdělávací obsah předmětu je dále naplňován návštěvou alespoň jednoho kulturního představení (divadla, besedy s umělcem, záznamu divadelního představení apod.) během každého roku studia, následné vyjádření názorů a zpracování zážitků a dojmů z kulturní akce studenty je samozřejmostí.

K dalším fakultativním aktivitám patří účast v soutěžích (olympiáda z českého jazyka, literární soutěže – pravidelně například účast v kampani Rosteme s knihou - aj.) a projektech (úspěšně byl například realizován projekt Studenti čtou a píšou noviny).

Ve všech složkách předmětu se student postupně učí pracovat s náročnějšími texty uměleckými i odbornými, odhaluje bohatství mateřského jazyka a možnost využití všech jeho složek k estetickému působení a nepřímému sdělování významů. Předmět se stává i prostředkem esteticko- výchovného působení.

V jazykové a komunikační výchově je student veden k tomu, aby se snažil vnímat všechny složky textu, hledat jejich vzájemné souvislosti, vnímat různé úrovně sdělnosti textu. Učíme studenty rozumět různým typům textů a promluv, přemýšlel o nich a hledat jejich vzájemné souvislosti. Student získává schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, slohově vhodně a pohotově v projevech ústních i písemných přiměřeně svému věku. Umí diferencovat využití jednotlivých způsobů vyjádření a jednotlivých vrstev slovní zásoby v závislosti na komunikační situaci a funkci sdělení.

Literární výchova je předmětem všeobecně vzdělávacím s výraznou funkcí esteticko-výchovnou. Student získává základní přehled o vývoji české a světové literatury v historických souvislostech a je veden k tomu, aby respektoval, chránil a oceňoval naše tradice, přistupoval tolerantně k tradicím jiných národů a získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření názorů, postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu studenta a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život. Studenti se učí vnímat dílo v souvislostech s dobovou i současnou kulturní, společenskou a politickou situací. Studenty vedeme k tomu, aby si uměli vytvořit na dílo vlastní názor, uměli ho objektivně porovnat s názory ostatních (laiků i odborníků) a hledali pro obhajobu svého názoru vhodné argumenty.

5. 1. 2 Výchovné a vzdělávací strategie

Aby si žáci osvojovali klíčové kompetence používají učitelé následující společné postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení:

Výuka je realizována formou frontální, skupinové i individuální výuky.

Učitel:

- zadává samostudium některých témat a žáci je samostatně zpracovávají formou referátů, výpisků ap.
- podněcuje žáky k samostatné práci se slovníky, příručkami, encyklopediemi, knihovnickými katalogy tak, aby v nich nejen vyhledávali potřebné informace, ale ty potom také dále zpracovávali (třídili, dávali do souvislostí, porovnávali je s jinými informacemi) a využívali v různých předmětech
- zadáváním domácích prací, formulací otázek a problémů vede studenty k tomu, aby si získané informace doplňovali a porovnávali s různými zdroji informací (výklad učitele, odborná literatura, slovníky, Internet)
- seznamuje studenty ústní nebo názornou formou (návštěva knihovny) s vyhledáváním v knihovnických katalogích, aby se žáci orientovali ve školní a městské knihovně a aktivně využívali jejich služeb
- pracuje neustále na zdokonalení žákovy dovednosti autokorekce chyb
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- předkládá studentům ve výuce texty, se kterými pracují a interpretují je, tzn.: aplikují poznatky z oblasti jazykové a slohové výchovy, z literární teorie i historie
- vede diskuse, v nichž žák srozumitelně formuluje vlastní názor na literární dílo, autora
- vybízí studenty k samostatné četbě a následné písemné a ústní formulaci vlastních čtenářských zážitků a postřehů
- chce po studentech, aby rozvíjeli své tvůrčí schopnosti a fantazii a nacházeli vhodné způsoby vyjádření, a to ústní i písemnou formou (referáty, úvahy, eseje, diskuse)
- vede žáky k tomu, aby se při práci s informacemi kriticky pokoušeli posuzovat obsah, kvalitu a věrohodnost informací
- klade důraz na mezipředmětové vztahy
- nabízí studentům účast v soutěžích a na olympiádách

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede studenty k formulaci vlastního stanoviska k přečteným beletristickým i žurnalistickým textům, navštíveným divadelním či filmovým představením nebo k artefaktům výtvarného umění (ilustrace, fotografie, obrazy, sochy, aj.)
- požaduje, aby studenti vyhledávali a četli odborné texty, analyzovali je jako zdroj informací, posuzovali publicistické texty, snažili se najít, formulovat a argumenty doložit klady a zápory daného textu či artefaktu
- vede studenty k tomu, aby uměli odhalit tvrzení s manipulativním charakterem a aby asertivním a zdvořilým způsobem taková tvrzení označili a s využitím argumentace vyvraceli
- chce, aby při interpretaci literárního díla studenti vedli diskusi nejen o díle samotném, historických okolnostech jeho vzniku, ale i o přesazích a aktualizacích díla, aby vyslechli názor ostatních a vzali ho v potaz při formulaci stanoviska vlastního
- učí studenty, aby při diskuzích na aktuální společenská témata a při stylistických cvičeních (např. vyhledávání a korekce stylistických nedostatků textů) studenti věcně diskutovali, naslouchali druhým a respektovali jiný názor, formulovali a obhajovali vlastní názor, argumentovali, kladli otázky směřující k podstatě věci a reagovali na dotazy druhých
- vede studenty k tomu, aby při komunikaci využívali principy asertivní a zdvořilostní komunikace, aby uměli odhalit manipulativní strategie a ubránili se jim
- učí studenty prezentovat výsledky své práce, přednášet referáty, trénovat formulace obvyklé pro stylistické útvary využívané v běžných situacích (prosba, omluva, telefonický rozhovor, dopis) a při úředním styku (žádost, životopis, výpověď, stížnost, reklamace) a přitom využívat poznatky o jazyce a slohu ke kultivovanému, mluvnicky i věcně správnému ústnímu i písemnému vyjadřování
- učí studenty, že u písemné komunikace je důležitá i formální stránka: při písemných pracích žáci zvládají grafickou úpravu

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- při zadávání i hodnocení úkolů uplatňuje individuální přístup jak ke studentům talentovaným, tak ke studentům s poruchami učení a svým příkladem vede studenty ke vzájemné toleranci
- zohledňuje i zájmy studentů, které nějakým způsobem přesahují rámec běžné výuky
- posiluje sebedůvěru žáka, jeho samostatný rozvoj a touhu dále se vzdělávat
- vnáší do procesu výuky přátelskou atmosféru
- ve výuce vytváří dostatek různorodých modelových situací, kterými studenti získávají dovednost vzájemně se poslouchat a naslouchat si, vzájemně se tolerantně a s využitím argumentů hodnotit
- dbá na to, aby ve výuce i mimo ni nedocházelo k ponižování či výsměchu ve vztahu student - student, student - pedagog
- vede studenty k sebehodnocení a sebereflexi, učí je přiznat svou chybu, omluvit se za ni, respektovat právo na chybu druhých a přijmout jejich omluvu
- při skupinové výuce vede studenty k tomu, aby si na základě konsenzu vytvořili pravidla práce v týmu a aby tato pravidla dobrovolně respektovali
- vhodnými úkoly, prací v terénu a exkurzemi se snaží prohlubovat mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti

Kompetence občanské:

Učitel:

- prostřednictvím modelových situací (reálných i simulovaných) a textů uvádí studenty do různých jazykových situací, v nichž musí obstát
- učí studenty jasně a jednoznačně formulovat své myšlenky, soudy, požadavky a prokazovat tím pozitivní vztah k mateřskému jazyku a k jeho kultivovanému užívání
- chce, aby si studenti četbou literatury, návštěvou divadelních a filmových představení ujasňovali svůj vlastní pohled na svět, hodnotili chování a charakter postav, sociálních skupin, chápali společenskou situaci, obohacovali svůj duchovní život a učili se toleranci
- ve výuce studentům předkládá tvorbu autorů různých národů a kultur, vyzývá je k porovnávání textů autorů různých historických období, jazyků, kultur, vyznání a světonázoru, ke hledání shod a rozdílů a tím k tomu, aby si vytvářeli tolerantní, zodpovědné a seriózní vnímání multikulturního světa
- vytváří dostatek příležitostí k získání praktických zkušeností a postojů v oblasti ochrany kulturních a duchovních hodnot (exkurze, besedy, návštěva divadelních a filmových představení s následným rozbořením)
- při slohovém výcviku zadává témata, jejichž prostřednictvím se student vyjadřuje na základě vlastních zkušeností k problémům mezilidských vztahů, problémům politickým, kulturním, ekologickým aj.

Kompetence pracovní:

Učitel:

- při diskusích a řešení jazykových problémů vede studenty k tomu, aby uplatňovali vlastní iniciativu a kreativitu, aby se nebáli nových, originálních řešení
- prostřednictvím práce s vhodnými odbornými a administrativními texty učí studenty, aby získané informace ověřovali, porovnávali, kriticky vyhodnocovali
- vede studenty k tomu, aby efektivně využívali dostupné zdroje informací, aby uměli odhalit nejednoznačné či zavádějící formulace a aby se uměli v textech odborného rázu orientovat
- zapojuje studenty do činností souvisejících se školním časopisem, almanachem „Letokruhy“, vede je k účasti na olympiádě z českého jazyka a různých jiných literárních, jazykových a stylistických soutěžích
- podporuje u studentů snahu, vlastní aktivitu, ale i zapojování se do skupinové práce

Výchovné a vzdělávací strategie, které rozvíjejí několik klíčových kompetencí současně:

Kompetence komunikativní, občanská, sociální a personální:

Studenti jsou vedeni k tomu, aby si před započítím diskuse zformulovali pravidla, kterými se během diskuse budou řídit (rámcová, obecně platná pro každou diskusi; zásady platné pro dané téma či daný typ diskuse) a aby po ukončení diskuse vyhodnotili, jak se jim dařilo je dodržovat.

Kompetence komunikativní a k učení:

Studenti jsou zapojeni do výkladu a organizace hodin, s pomocí vyučujícího si připravují zajímavým způsobem části výkladu a prezentují ho svým spolužákům.

Kompetence komunikativní, sociální a personální, k učení a k řešení problémů:

Zapojením tematicky zaměřených jazykových her výuky jsou studenty nenásilnou formou nuceni k propojení znalostí a dovedností z jednotlivých oblastí jazyka, to umožní následné využití podstaty těchto her i pro tvorbu větších projektů s jazykovou a literární tematikou.

1. ročník / Kvinta

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák rozdělí český jazyk na rovinu spisovnou a nespisovnou, charakterizuje jazyk obecné češtiny, slangu, argotu, definuje nářečí a ozřejmí příčiny jeho vzniku stratifikace českého jazyka vývoj českého jazyka	Žák si uvědomuje sociokulturní rozdíly a v této problematice se orientuje – žák si utváří představu o využívání jazykových rovin a dialektů jako dorozumívacího prostředku různých sociálních a sociálně-kulturních skupin	Stratifikace českého jazyka, vývoj českého jazyka	Zeměpis, Základy společenských věd, Dějepis
Žák ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání, vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)		Zvuková stránka jazyka (spisovná výslovnost, odchylky od spisovné výslovnosti, pauzy, takt, frázování, melodie, tempo)	Fyzika, Hudební výchova, cizí jazyky
Žák ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu	Žák si uvědomuje významotvornou funkci pravopisu, chápe historické souvislosti stavu současného úzu	Principy českého pravopisu	Dějepis
Žák praktikuje slovtvorný a morfemický rozbor slova	Žák si uvědomuje významotvorné prvky, ze kterých se skládá slovo, vztahy příbuznosti mezi slovy	Vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka	Cizí jazyky
Žák volí jazykový útvar s ohledem na partnera a při komunikaci využívá verbálních i neverbálních prostředků	Žák zná principy jazykové etikety a dodržuje je, pozná jazykovou hru a sám se ji pokouší tvořit, určí v textu jazykový a situační humor a jazykovou komiku, hru s jazykem	Úvod do stylistiky	Cizí jazyky
Žák v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků	Žák si vytváří vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí – žák si ze slovní zásoby vybírá takové prostředky, které nejsou vůči druhému diskriminační a urážející, své soudy nad jinými formuluje jasně a sémanticky korektně	Stylistika - funkční styly a stylové rozvrstvení jazykových prostředků	Cizí jazyky

Žák vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy, útvary	Žák dodržuje základní zásady při běžném vyjadřování (pozdrav, prosba, omluva, telefonický rozhovor, dopis, žádost, referát, zkoušení, diskuse)	Styl prostě sdělovací (konverzace, telefonický rozhovor, soukromý dopis, e-mailová komunikace, chat) Styl administrativní (písemné i mluvené jednání s institucemi, základní administrativní žánry, formuláře, doklady)	Cizí jazyky
Žák v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky	Žák aktivně dodržuje základní zásady při běžném vyjadřování (pozdrav, prosba, omluva, telefonický rozhovor, dopis, žádost, referát, zkoušení, diskuse)	Styl řečnický (umění přesvědčování a argumentace)	Cizí jazyky
Žák vyhledává informace na internetu, komunikuje prostřednictvím internetu, uspořádá v PowerPointu počítačovou prezentaci na dané téma, vytvoří webovou stránku a vystaví ji na web			Informatika a výpočetní technika
Žák ovládá a využívá dostupnou výpočetní techniku, software a hardware	Žák využívá textový editor v hodinách českého jazyka, ovládá typografické zásady psaní textu, zásady úpravy stránky, odstavců a jejich formování, umí pracovat s bloky, využívá záhlaví a zápatí dokumentu, poznámky pod čarou		Informatika a výpočetní technika
Žák využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů	Žák využívá internet jako zdroj informací, uvědomuje si relevanci a hodnotu a životnost informace, informace kriticky posuzuje, třídí a propojuje, s informacemi dále pracuje.		Informatika a výpočetní technika, Základy společenských věd, cizí jazyky
Žák využívá informační a komunikační služby v souladu se stávajícími etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky	Žák si uvědomuje zásady informační hygieny, s informacemi pracuje s ohledem na etiku legislativu (ochrana autorských práv, ochrana osobních údajů)		Informatika a výpočetní technika, Základy společenských věd
Žák zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií	Žák vytvoří webové stránky, orientuje se v programovém prostředí (rozvržení stránky, formátování písma, vkládání objektů a obrázků, tlačítka a odkazy)		Informatika a výpočetní technika, Výtvarná výchova, Hudební výchova

1. ročník / Kvinta

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák chápe umění jako nezbytnou a obohacující složku lidského života, vysvětlí funkci literatury krásné a věcné, rozezná základní literární žánry a uvede, čím se liší a co je pro ně typické, vyhledá některé tropy a figury a objasní jejich funkci v textu		Úvod do studia literatury	Výtvarná výchova, Dějepis, cizí jazyky
Žák se seznámí základy teorie verše (rytmus, rým, zvukové jazykové prostředky), vyhledá některé figury a tropy a pohovoří o jejich účinku na vnímatele, vytváří sám texty, v nichž uplatňuje získané vědomosti		Úvod do studia literatury	Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dějepis, cizí jazyky
Žák objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, seznámí se s některými světovými mýty a bájemi, vysvětlí funkci mýtu seznámí se s biblickými mýty o vzniku vesmíru, světa, života	Žák popíše stavbu dramatu dle Aristotela, vysvětlí principy tří jednot, uvede příklady nejstarších literárních památek a doplní některé podrobnosti, vysvětlí, proč je Bible důležitým kulturním statkem pro západní společnost a vypráví o některých biblických postavách a příbězích, uvědomuje si, že antické umění je inspirací i pro současnost na pozadí duchovních hodnot středověké společnosti hodnotí díla této doby, uvědomuje si vliv latiny na českou kulturu	Nejstarší neevropské literatury, Bible, Antická literatura	Dějepis, Zeměpis, Základy společenských věd, cizí jazyky
Žák si je vědom rozvrstvení literární tvorby na duchovní a světskou - dokládá na příkladech.	Žák objasní rozvrstvení tvorby z hlediska žánru a tématu – hrdinský epos, dvorská lyrika. Bible a její členění	Středověká literatura – náboženská a světská	Dějepis, Zeměpis, Základy společenských věd, cizí jazyky

<p>Žák objasní koexistenci staroslověnské a latinské literatury na našem území na pozadí dějinných událostí.</p>	<p>Žák dovede charakterizovat povahu staroslověnské a latinské literatury (kde a jak vzniká) na našem území - dokládá na příkladech. Charakterizuje dějepisnou prózu tohoto období a literaturu doby Karlovy.</p>	<p>Počátky našeho písemnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ písemnictví staroslověnské ➤ latinsky psaná literatura 	<p>Dějepis, Zeměpis, Základy společenských věd, cizí jazyky</p>
<p>Žák popíše charakter literární tvorby a žánrové rozvrstvení tohoto období v návaznosti na dějinné události a hodnotový systém daného období</p>	<p>Žák dovede zachytit duchovní a morální rozměr tvorby tohoto období – dokládá na příkladech – Jan Hus</p>	<p>Literatura předhusitská a husitská</p>	<p>Dějepis, Zeměpis, Základy společenských věd</p>
<p>Žák objasní rozdíly v charakteru literární tvorby v období středověku a renesance. Uvede, čím se od sebe liší a co je pro ně typické.</p>	<p>Žák rozpozná různé básnické formy – sonet, villonská balada a dovede je charakterizovat, je si vědom vlivu těchto útvarů na světovou literaturu. Má představu o hodnotách renesančního člověka dovede je dokumentovat na příkladech z literatury.</p>	<p>Renesance - Itálie, Francie, Španělsko a Anglie</p> <p>Humanismus v Čechách</p>	<p>Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky</p>
<p>Žák rozpozná změny v povaze tvorby v barokním období v protikladu k renesančnímu období, zejména pak v návaznosti na historické události u nás.</p>	<p>Žák je schopen doložit změny v orientaci literatury pod vlivem dějinných událostí = ze světské na duchovní na příkladech děl evropských autorů. Žák si je vědom zásadního vlivu historických událostí na literární tvorbu a její úroveň u nás – dokládá na příkladech. Dokládá také odraz ÚLS v dalších literárních obdobích = NO, sběratelská činnost apod.</p>	<p>Baroko – Anglie, Německo</p> <p>České baroko – emigrantská a domácí literatura</p> <p>- ústní lidová slovesnost</p>	<p>Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky</p>
<p>Žák charakterizuje hodnotový systém tohoto období v souvislosti s rozvojem vědních oborů a dalšími historickými a sociálními událostmi.</p>	<p>Žák rozpozná prvky typické pro tvorbu tohoto období. Doloží odraz v dramatu a specifikuje ideály tohoto období.</p>	<p>Klasicismus a osvícenství</p>	<p>Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky, základy společenských věd</p>
<p>Žák si je vědom specifického postavení NO v dějinách české literatury, rozpoznává jeho fáze a vliv němčiny na naši kulturu</p>	<p>Žák vnímá NO jako nový základ české kultury a vědy, rozezná jeho odraz v následujících obdobích. Vnímá NO v dějinných a kulturních souvislostech daného období.</p>	<p>Počátky národního obrození</p> <p>Divadelní tvorba</p> <p>Národní obrození</p> <p>Divadlo v NO</p>	<p>Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky, přírodní vědy</p>

2. ročník / Sexta

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
	Žák správně užívá pojmenování a popíše jejich význam	Nauka o slovní zásobě	
		Nauka o tvoření slov	
Žák ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a slohotvorných a syntaktických principů českého jazyka	Žák správně užívá pravopis vlastních jmen, interpunkce ve větě jednoduché	Pravopis - psaní velkých písmen, interpunkce ve větě jednoduché	
	Žák rozlišuje jednotlivé slovní druhy	Tvarosloví - ohebné a neohebné slovní druhy	
	Žák správně užívá poznatky z tvarosloví českého jazyka	Skloňování slov přejatých	M, Ch, F, B, EP – termíny
	Žák charakterizuje vybrané útvary publicistického stylu	- charakteristika vybraných útvarů publicistického stylu	
Žák v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny		- kompozice a jazykové prostředky publicistického stylu	
	Žák dle svých schopností vytvoří zprávu, fejeton, reportáž	- zpráva, fejeton, reportáž	

2. ročník / Sexta

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák objasní posuny v literární tvorbě, charakterizuje povahu romantických děl.	Žák objasní romantické ideály a jejich odraz v literatuře i architektuře a životním stylu – dokládá na dílech evropského i českého romantismu. Charakterizuje romantického hrdinu doloží na příkladech národních literatur.	Preromantismus – Francie a Německo Preromantismus a romantismus – český, anglický, francouzský, polský, ruský a v USA	Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky
Žák rozpoznává specifickou generaci kolem almanachu Máj – dokládá na příkladech z tvorby, je schopen uvést umělce a tvůrce z generace ND a charakterizovat jejich přínos.	Žák je schopen rozeznat a doložit realistické prvky v tvorbě K.H. Borovského, B. Němcové, J. Nerudy a jejich generace.	Od romantismu k realismu Májovci Národní divadlo	Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky
Žák objasní pozadí rozdělení autorů této generace na pozadí dění ve společnosti.	Žák dovede charakterizovat a doložit na tvorbě zaměření těchto autorských skupin. Je si vědom překladatelského přínosu generace kolem časopisu Lumír.	Autoři kolem časopisu Lumír a Ruch	Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky, základy společenských věd
Žák rozpoznává změny v povaze tvorby ve srovnání s obdobím romantickým, charakterizuje rysy realistické literatury, dokládá na příkladech.	Žák definuje znaky realistických děl, téma a hrdinu – dokládá na konkrétních hrdinech a dílech.	Kritický realismus – anglický, francouzský, ruský, americký, polský	Hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, cizí jazyky, zsv

3. ročník / Septima

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědí a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího	Žák provede syntaktickou analýzu věty, souvětí, textu	Skladba - skladební vztahy ve větě jednoduché i v souvětí - valenční teorie - skladební jevy v textové výstavbě	Cizí jazyky
	Žák správně užívá pravopis interpunkčních znamének	Pravopis - interpunkční znaménka	Výtvarná výchova
		Odborný styl - kompozice a jazykové prostředky útvarů odborného stylu	Matematika, fyzika, chemie, cizí jazyky, základy společenských věd
Žák používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	Žák vytvoří jednoduchý výklad, odbornou úvahu	- výklad, odborná úvaha	

3. ročník / Septima

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák je schopen charakterizovat modernu přelomu století v literatuře i jiných druzích umění	Žák se orientuje v jednotlivých směrech, je schopen interpretovat text, rozeznat zvukomalbu a synestézii	Moderní umělecké směry ve světové literatuře Charakteristika impresionismu, symbolismu a dekadence "Prokletí" francouzští autoři, O. Wilde	Výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd
Žák je schopen orientace v čase a prostoru, vidí paralely mezi českou a světovou literaturou a uměleckými artefakty	Žák je schopen postihnout vliv světové literatury na českou tvorbu a zároveň si uvědomit česká specifika	Moderní umělecké směry v české literatuře Manifest české moderny, Moderní revue	Výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd
Žák je schopen porovnat modernu a avantgardu v umění, je schopen interpretace uměleckého textu po stránce obsahové, kompoziční i stylistické	Žák se v jednotlivých směrech umí orientovat, ke každému z nich dokáže přiřadit vhodného autora, umí rozpoznat volný verš, kaligram	Avantgarda ve světové literatuře expresionismus, futurismus, kubo futurismus, dadaismus, surrealismus	výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd, fyzika
Žák dokáže popsat znaky uměleckých proudů meziválečné literatury, propojuje své literární znalosti se znalostí vlivu filozofie, psychologie a historie v daném období	Žák je schopen charakterizovat jednotlivé národní literatury, postihnout jejich specifika, konfrontovat rozličné umělecké zásady v próze meziválečného období	Světová literatura s obrazem 1. světové války a meziválečného období Francie, Velká Británie, USA, zklamaná a ztracená generace, Německo	dějepis, základy společenských věd, zeměpis
Žák si uvědomuje význam osobností vytvářejících meziválečnou českou prózu, chápe souvislosti meziválečné české prózy s vývojem mezinárodní situace a poměrů doma, oceňuje humanismus děl předních autorů tohoto období	Žák je schopen k jednotlivým literárním proudům přiřadit konkrétní autory a interpretovat jejich tvorbu, uvědomuje si vliv dějinných událostí na tvorbu jednotlivých autorů	Meziválečná česká próza demokratický proud, experimentální próza, sociálně kritická literatura, venkovská próza, psychologický román, vliv katolické prózy	dějepis, základy společenských věd, výtvarná výchova
Žák si uvědomuje významnou společenskou a kulturní funkci divadla, oceňuje humanismus předních dramatiků této doby, vnímá společenskou angažovanost děl, dokáže	Žák je schopen charakterizovat vliv filozofie a psychologie na vývoj dramatu, umí jmenovat hlavní světové představitele a charakterizovat jejich přínos k modernizaci divadla, zná	Světové a české drama 1. poloviny 20. století	základy společenských věd, dějepis, výtvarná výchova, biologie, fyzika

interpretovat zvolené ukázky

dramatickou tvorbu
meziválečných českých
autorů

Žák si uvědomuje význam
historických událostí a jejich
zásadní vliv na proměnu české
literatury, je schopen
postihnout prožitek ve vztahu k
národním tradicím

Žák dokáže uvést konkrétní
autory a díla daného období,
je schopen vysvětlit opuštění
moderních a avantgardních
postupů v této tvorbě.

**Literatura v období
okupace a II. světové
vátky**

Reakce české poezie,
prózy a dramatu na
události Mnichova a
okupace.

dějepis, základy
společenských věd,
fyzika, výtvarná
výchova

4. ročník / Oktáva

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Žák popíše základní rysy češtiny a zákonitosti jejího vývoje	Obecná jazykověda - mluvnická typologie jazyků	
	Žák charakterizuje významné etapy v historickém vývoji češtiny	Historický vývoj češtiny	Dějepis
	Žák charakterizuje významné etapy ve vývoji české jazykovědy druhé poloviny 20. století	Česká jazykověda v druhé polovině 20. století	Dějepis
Žák v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu; v projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu	Žák charakterizuje administrativní styl	Administrativní styl - kompozice a jazykové prostředky útvarů administrativního stylu - úřední dopis, strukturovaný životopis	Výtvarná výchova
Žák v mluveném projevu užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči	Žák v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a v řeči je interpretuje	- profesní konverzace (diskuze, sjednávání schůzky, vstupní pohovor)	
vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary	Žák charakterizuje umělecký styl	Umělecký styl - kompozice útvarů uměleckého stylu - umělecké vyprávění	Angličtina, Němčina
Žák v mluveném projevu užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči	Žák dle svých schopností napíše umělecké vyprávění	Řečnický styl	
Žák v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky		- kompozice útvarů řečnického stylu	
Žák volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	Žák rozezná manipulativní komunikaci a účinně se jí brání	- projev, proslov, přednáška, diskuze	
Žák posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu	Žák dle svých schopností napíše jednoduchý esej	- esej	

Žák využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědí a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího

Žák napíše tištěný dokument dle základních norem

Žák rozezná manipulativní komunikaci a účinně se jí brání

Nauka o komunikaci

- typografie a normy tištěného dokumentu

- manipulativní postupy v komunikaci

- základy neverbální komunikace

4. ročník / Oktáva

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP (žák)	Školní výstup (žák)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák je schopen postihnout vliv dějinných událostí a je schopen vystihnout vliv ideologie na tvorbu jednotlivých autorů.	Žák se orientuje v základních tématech, dokáže charakterizovat tvorbu jednotlivých autorů.	Česká próza po roce 1945 do období normalizace Obraz války v literatuře, téma holocaustu a osvobození v poválečné próze. Budovatelský román, próza socialistického realismu, historický a psychologický román	Výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd
Žák je schopen postihnout vztah poezie a vývoje ve společnosti, chápe vliv dějinných událostí na tvorbu.	Žák je schopen postihnout význam jednotlivých autorů pro další rozvoj české básnické tvorby, pokouší se vnímat krásu a metaforičnost poezie, uvědomuje si znaky subjektivního uměleckého stylu	Česká poezie po roce 1945 do období normalizace Prožitek osvobození, schematismus 50. let, starší a mladší básnické generace, experimentální poezie	Výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd
Žák dokáže propojit své vědomosti se základními znalostmi z dějinného vývoje, rozpozná texty s odlišnými uměleckými záměry, konfrontuje rozličné umělecké zásady a dokáže k nim zaujmout stanovisko	Žák se orientuje v jednotlivých směrech, je schopen interpretovat zvolená díla, vyhledat společné a odlišné rysy tvorby	Světová literatura po roce 1945 Obraz války, neorealismus, existencialismus, beatníci, ztracení mladí muži, postmoderna, magický realismus, absurdní drama, nový román	výtvarná výchova, základy společenských věd, dějepis
Žák dokáže postihnout vliv doby a dějinných událostí na tvorbu autorů, interpretuje umělecké zpracování děl v próze i filmovém zpracování.	Žák dokáže přiřadit k jednotlivým typům literatury autory, orientuje se v literárních žánrech (literatura faktu, "memoár román", sci-fi, komerčně úspěšná literatura, vnímá okouzlení životem a příběhem	Česká literatura od období normalizace do současnosti Underground, písničkáři, nejmladší česká poezie. Dělení literatury na oficiální, samizdatovou a exilovou.	výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd, fyzika, biologie
Žák propojuje vědomosti o dramatu se soudobou divadelní produkcí.	Žák je schopen orientace ve směru, dokáže odhalit vliv světové avantgardy na českou tvorbu, je schopen porovnat prozaické a dramatické zpracování skutečnosti.	Vývoj dramatu ve 2. polovině 20. století Poválečné české drama a divadlo (jednotliví autoři, avantgarda, divadla malých forem, absurdní dramatici). Významné osobnosti světové dramatické tvorby.	výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd

Součástí výuky je soustavné hledání souvislostí v literárně-historickém kontextu, systematizace a prohlubování znalostí z nižších ročníků.